

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра всесвітньої історії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Історія міжнародних відносин ХХ-поч. ХХІ ст. у всесвітньо-історичному
циклі шкільної програми»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Середня освіта. Історія.»

Спеціальність 014 Середня освіта. Історія.

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 10 від “6” червня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	«Історія міжнародних відносин ХХ-поч. ХХІ ст. у всесвітньо-історичному циклі шкільної програми»
Викладач (-і)	Бурачок Лілія Василівна
Контактний телефон викладача	0677155524
Е-mail викладача	liliiia.burachok@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Денна, заочна, дистанційна
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС (90 год.)
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action=ReviewAllCourseInCategory&id_cat=46
Консультації	0
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Запропонований курс покликаний на основі широкого конкретно-історичного матеріалу та найновіших здобутків історіографії висвітлити провідні тенденції та перебіг соціально-економічного, політичного та культурного розвитку країн європейського та американського континентів, з'ясувати періодизацію, типологію, аналізувати міжнародні відносини міжвоєнного періоду, біполярну систему повоєнних міжнародних відносин та наслідки її розпаду, навчити студента як подавати цей матеріал на уроках у школі.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Мета: головна мета вивчення історії міжнародних відносин в ХХ – поч. ХХІ ст. полягає у тому, щоб студенти здобували міцні знання з соціально-економічного, розвитку країн світу, та засвоїли найбільш істотні риси та особливості цього періоду. Студенти отримують знання про суперечливий, не рівний розвиток цих країн, що призвело до прагнення сильніших держав завоювати і розширити свої території з матеріалів всесвітньо-історичному циклі шкільної програми, навчити студентів як подавати і пояснювати даний матеріал на уроках у школі.	
Завдання: (цілі)	
<ul style="list-style-type: none"> o хронологічні рамки, його внутрішню періодизацію; o фактичний матеріал, хронологію основних подій і фактів країн Європи та Америки; o найважливіші характерні риси та особливості розвитку кожної з країн; o основні джерела, фундаментальні дослідження, та іншу наукову літературу, навчальні карт із тем; o методичну літературу, яку слід використовувати при викладанні історії країн Європи і Америки в навчальних закладах; 	
4. Результати навчання (компетентності)	
Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, приймати нестандартні рішення у практиці викладання історії в навчальних закладах середньої освіти та у процесі навчання за спеціальністю, що передбачає застосування теорій та методів методики викладання і характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі (С1).	
Здатність письмово й усно спілкуватися (комунікувати) українською – державною мовою; здатність реагувати мовними засобами на повний спектр соціальних і культурних явищ – у навчанні і на практиці (С2).	
Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу історичної інформації (С5).	
Здатність системно відтворювати історичні знання, факти, події і процеси з новітньої історії країн Західної Європи і Північної Америки у контексті формування цілісної історичної картини світу (С11).	
Здатність володіти категоріально-понятійним апаратом, хронологією та науковою періодизацією щодо новітньої історії країн Західної Європи і Північної Америки (С14).	
Здатність усвідомлювати та інтерпретувати вивчений історичний матеріал, аналізувати і систематизувати, порівнювати і формувати й науково аргументувати власну позицію щодо конкретних проблем новітньої історії країн Західної Європи і Північної Америки, брати активну участь у дискусіях (С17).	
Здатність користуватися вербальними і невербальними засобами передачі навчальної інформації з курсу, дотримуючись грамотності і вимог до написання наукових текстів (С24).	
Здатність аналізувати, порівнювати й оцінювати діяльність конкретних історичних постатей новітньої історії країн Західної Європи і Північної Америки із позиції загальнолюдських та національних цінностей; визначати роль людського фактора в історії, розкривати мотиви діяльності історичних осіб, соціальних груп (С25).	
Самостійно оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції у країнах Західної Європи та Північної Америки ХХ – початку ХХІ ст., дотримуючись принципів наукової об'єктивності й неупередженості (С28).	
5. Організація навчання курсу	
Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	28
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	50

Ознаки навчальної дисципліни				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
2	014 Середня освіта. Історія.	4	Вибірковий	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема		Кількість год.		
		лекції	семінари	Самост.роб
Тема 1. Німецька проблема в міжнародних відносинах.		2	2	3
Тема 2. Криза колоніалізму.		2	2	3
Тема 3. «Празька весна» 1968 р.		2	2	3
Тема 4. Військове вторгнення військ Варшавського договору в Угорщину.		2	2	3
Тема 5. Конфліктні зони у світі і проблеми реформування ООН.		2	2	3
Тема 6. Розпад колоніальної системи. Рух неприєднання у світовій політиці		2	2	3
Тема 7. Роль ООН в історії „холодної війни”. 1946-1991 рр.		2	2	3
Тема 8. Становлення постмодерної системи міжнародних відносин, глобалізація і зовнішньополітичний курс США		2	2	3
Тема 9. Розвиток європейської інтеграції. Європейський Союз в умовах нового світового порядку.		2	2	3
Тема 10. Дипломатія провідних держав і міжнародні відносини напередодні й під час Першої світової війни		2		3
Тема 11. Міжнародні відносини в Європі в міжвоєнний період: зовнішня політика провідних держав і перші проекти європейської інтеграції		2		3
Тема 12. Діяльність Ліги Націй. Проблеми і провал створення системи колективної безпеки		2		3
Тема 13. Криза і розпад Версальсько-Вашингтонської системи міжнародних відносин.		2		7
Тема 14. Початок Другої світової війни і зовнішня політика великих держав		2		7
ЗАГ.		28	18	50
6. Система оцінювання курсу				
Загальна система оцінювання курсу	100-бальна Контроль знань і умінь студентів здійснюється шляхом обговорення й оцінювання виступів і рефератів на семінарських заняттях, проведення письмових контрольних робіт за підсумками вивчення матеріалу першого та другого змістових модулів, співбесід і перевірки конспектів у ході відпрацювання студентами пропущених занять і отриманих негативних оцінок.			
	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
			для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
			відмінно	
90 – 100	A	добре		
80 – 89	B			

		70 – 79	C	задовільно	зараховано
		60 – 69	D		
		50 – 59	E		
		26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
		0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Вимоги до письмової роботи	<p>1. Логічна послідовність та чіткість у викладенні матеріалу;</p> <p>2. Повнота та обґрунтування відповідей на поставлені запитання;</p> <p>3. Самостійність мислення, критична оцінка тієї чи іншої концепції, співвідношення їх з іншими;</p> <p>4. Викладення своєї позиції або обґрунтованого приєднання до вже викладеної концепції чи думки;</p> <p>4. Вміння робити висновки з розглянутих питань;</p> <p>5. Вміння аналізувати джерела.</p>				
Семінарські заняття	<p>. Загальні критерії оцінювання:</p> <p>“відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, уміння приймати необхідні рішення в нестандартних ситуаціях, вільне володіння науковими термінами, аналізує причинно-наслідкові зв'язки;</p> <p>“добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його щодо конкретно поставлених завдань, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності;</p> <p>“задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє інтегровано застосувати набуті знання для аналізу конкретних ситуацій, нечітко, а інколи й невірно формулює основні теоретичні положення та причинно-наслідкові зв'язки;</p> <p>“незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p>				
Індивідуальна робота	<p>Творче есе з актуальних проблем вивчення педагогічної професії вчителя історії оцінюються максимально у 10 балів. Суттєве, стисле і водночас повне розкриття питання з використанням набутих вітчизняної історіографії, охайне виконання роботи оцінюється у 9–10 балів. Неповне розкриття питання, поклик лише на декілька першоджерел, охайне виконання роботи – 7–8 балів. Часткове розкриття питання, приблизне знання проблеми, неохайне виконання роботи оцінюється на 6–5 балів. Нерозкриття завдання виражається у виставленні негативної оцінки – 2–4 бали. Індивідуальне завдання повинно бути оформлене у паперовому вигляді та з додатком (у разі потреби) електронної версії і надана на перевірку викладачеві до встановленого планом терміну.</p>				
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Семестровий контроль проводиться у формі екзамену. Форма і термін семестрового контролю визначаються навчальним планом. Студент вважається допущеним до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену якщо він виконав усі види робіт, передбачені її робочою програмою).</p> <p>Семестровий екзамен оцінюється від 1 до 50 балів.</p> <p>Отриманий в результаті здачі екзамену бал додається до виставлених балів за семінарські заняття і складає підсумковий семестровий бал.</p>				
7. Політика курсу					
<p>Підхід до навчання студентоцентризований, стиль спілкування та взаємодії – демократичний. Вітається й заохочується активна увага під час роботи в аудиторії, творча співучасть у здобутті знань, готовність до обговорення питань, що розглядаються, як результат самостійного опрацювання рекомендованих першоджерел і літератури та самостійного пошуку інформації в мережі Інтернет. Запитання, що виникають, можливі як у ході заняття, так і в кінці, коли виділяється час для обговорення, а також на консультаціях, під час яких здійснюється й відпрацювання пропущених занять і невиконаних видів робіт. Усіх форм навчальної співпраці стосуються вимоги Положення про запобігання плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів Прикарпатський національний</p>					

університет імені Василя Стефаника та Кодексу честі ПНУ, яким визначаються норми поведінки студентів і працівників університету.

Для оперативної комунікації та обміну інформацією створюємо власну групу в месенджері Viber або в одній із соціальних мереж (за вибором студентів).

Усі основні матеріали з курсу є доступні в системі дистанційного навчання університету.

8. Рекомендована література

1. А. Козицький Новітня історія країн Азії та Африки 1918-1999 рр. Л.: Афіша. 2000
2. Б.М. Гончар М.Ю. Козицький Всесвітня історія. К.; Знання. 2001.
3. Білорус О. Глобалізація і національна стратегія України. К., 2001.
4. Бродський Р.М., Енольський З.А. Нова історія країн Азії і Африки / 187-1917. Львів: Вища школа, 1986.
5. Бруз В.С. ООН і врегулювання міжнародних конфліктів. К., 1995.
6. Віднянський С.В., Мартинов А.Ю. Україна в Організації Об'єднаних Націй: 60 років участі у розв'язанні найважливіших міжнародних проблем. К., 2005.
7. Газін В.П., Копилов С.А. Новітня історія країн Європи та Америки 1918-1945 рр. : Підручник для студентів вузів. К., 2003.
8. Гелей С.Д., Рутар С.М. Політико-правові системи світу : Навчальний посібник. К., 2006.
9. Демони миру та боси війни. Соціальні конфлікти посткомуністичної доби.К., 1997.
10. Дністрянский М. С. Геополітика : Навчальний посібник / М. С. Дністрянский. Львів:ЛНУ ім. І. Франка, 2011. 436 с.
11. Довідник з політичної історії ХХ століття: Навч. посіб. К: КНЕУ, 2003. 332 с
12. Дудко І. Д. Національні інтереси США у постбіполярному світі / Ірина Дмитрівна Дудко.К.: КНЕУ, 2003. 208 с.
13. Дюррозель Ж.-Б, Історія дипломатії від 1919 року до наших днів. К., 1995.
14. Зленко А.М. Дипломатія і політика. Україна в процесі динамічних геополітичних змін. Харків, 2003.'
15. Зовнішня політика України в умовах глобалізації. Анотована історична хроніка міжнародних відносин (1991-2003) / Відп. ред. С.В. Віднянський. К., 2004.
16. Іваницька О.П. Новітня історія країн Європи та Америки. 1918-1945:Навчальний посібник. Вінниця, 2004.
17. Іваницька О. П. Зовнішня політика країн Західної Європи та Північної Америки у постбіполярний період (1990-і - 2000-і роки) : навчальний посібник / О. П. Іваницька. Київ: Слово, 2012 . 719 с.
18. Історія Центрально-Східної Європи.Львів, 2001.
19. Качараба С. Історія Західної Європи та Америки др. пол. ХХ - поч. ХХІ. : практикум / С. Качараба, Р. Сіромський. Львів :ЛНУ імені Івана Франка, 2015. 293 с.
20. Кудряченко А. І., Рудич Ф. М.,Храмов В. О. Геополітика. К., 2004
21. Коппель О. А. Пархомчук О.С. Міжнародні відносини ХХ століття. К.: Школяр, 1999
22. Король, І. Угорська революція 1956 року / І. Король. Ужгород, 2003
23. Кульчицький С.В. Україна і Росія: переваги і небезпеки „особливих відносин”. Роздуми історика. К., 2004.
24. Литвин В. Європа чи Євразія? К., 2004.
25. Маслов А.О. Холодна війна та структурне закріплення біполярності в Європі. Київ: Наука, 1996. 197 с.
26. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1945-70-ті роки) / В.А. Манжола, М.М. Білоусов, Л.Ф. Гайдуков та ін. К., 1999.

27. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1980-2000 роки) / Л.Ф. Гайдуков, В.Г.
28. Нова історія: Навч. посіб. для студ. істор. ф-тів пед. ін-тів / За ред. М. Ю. Овчаренка. К.: Вища шк., 1979. Ч. 2: 1871–1917. 478 с
29. Українська дипломатична енциклопедія у 2-х томах./ К.2004
- 30.
31. П.Кіндер В. Хільгеман Всесвітня історія. К.; Знання. 2001.
32. Пронько В.А. Угорщина. Трагедія 1956 р. // Український історичний журнал. 1997. №5.
33. Світова та європейська інтеграція: Навчальний посібник / За заг. ред.. Я.Й. Малика. Львів, 2005.
34. Табачник Д.В. Історія української дипломатії в особах.
35. Яровий В.І. Новітня історія країн Східної Європи (40-ві 90-ті роки ХХ ст. Курс лекцій. К., 1997
36. Дюрозель Ж.-Б. Історія дипломатії від 1919 року до наших днів. К.,1995. с.382, 420-431, 561-566.
37. Бзежинський З. Велика шахівниця. Львів-Івано-Франківськ: Лілея-МВ, 2000.
38. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1945-70-ті рр..) / В.А.Манжола, М.М.Білоусова
39. Мальський М.З., Мацяк М.М. Теорія міжнародних відносин. Львів, 2002.
40. Коппель О.А., Пархомчук О.С. Міжнародні відносини ХХ століття : Навчальний посібник. К.: Школяр, 1999.
41. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1945-70-ті роки) / В.А. Манжола, М.М. Білоусов, Л.Ф. Гайдуков та ін. К., 1999.
42. Світова та європейська інтеграція: Навчальний посібник / За заг. ред. Я.Й. Малика. Львів, 2005
43. Цветков Г.М. Міжнародні відносини й зовнішня політика в 1917–1945 рр. К.: Либідь, 1997.

Викладач кандидат історичних наук, доцент Бурачок Л.В.